

Gerafeld touw door kauwen.

Vernieuwd touw met roestige ketting en harpsluiting.

Bemost touw, grondig nakijken en zo nodig vervangen.

Touwen worden in de molen gebruikt om materialen te bevestigen zoals luiken, maar ook voor het regelen van de werking, het lichtwerk en om de molen te bedienen. Het is belangrijk om de touwen tijdig te controleren om de molen in de hand te houden.

WAT DOEN?

Regelmatig inspecteren en bij schade vervangen:

- kijk bij manipulatie de toestand van de touwen na, vervang direct bij onregelmatigheden
- belangrijk is om bij een touwvervanging steeds de juiste manier van bevestigen te hernemen. Het is niet omdat het touw op een andere manier is vastgemaakt dat dit per definitie fout is. Vaak zijn dit historisch overgeleverde gebruiken
- houd touwen schoon, vuile touwen schuiven door en blijven langer nat waardoor ze sneller verweren
- kijk ook de bevestiging van de touwen na, het touw kan sterk zijn maar een roestige schakel of bevestiging kan breken

Vangtouw: dit is één van de belangrijkste touwen in de molen en verdient de meeste aandacht.

- kijk ook de bevestiging van de touwen na, het touw kan sterk zijn maar een roestige schakel van de ketting naar de vangbalk of bevestiging op de trommel op wipstok kan breken
- zorg voor minimaal 2 slagen rond de vangtrommel
- kijk jaarlijks de bevestiging van het touw op de vangtrommel of wipstok na
- controleer het touw jaarlijks om de slagen rond de vangtrommel ook te controleren

Hangselkoorden, lijken, ...: touwen aan de zeilen hangen in weer en wind en vragen om regelmatige opvolging.

- kijk deze regelmatig na, vooral in het nestseizoen op schade door kauwen.
- de touwen kunnen beschermd worden door ze in te smeren met hars en terpentijn

Vervangen van touwen:

- gebruik lange touwspplitsen
- weef touwen volgens het historische voorbeeld. Neem eventueel een foto voor het demonteren

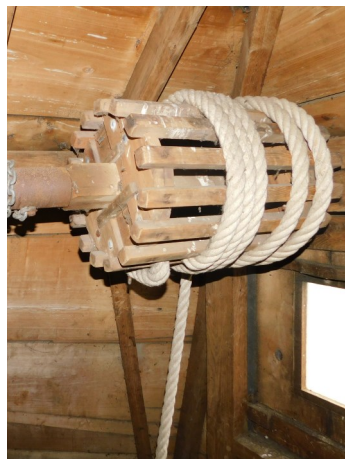
WANNEER / HOE VAAK?

Hoe vaak?

Elke maalbeurt, vooral voor het vangtouw en de touwen van zeilen. Maak er een gewoonte van om even naar de touwen te kijken. De overige touwen kunnen halfjaarlijks worden nagekeken. Jaarlijks het vangtouw afrollen.

Vangtouw met 3 slagen rond en geweven in de trommel.

Vangtouw met voldoende slagen rond de trommel.

Gerafeld regelingstouw.

WELKE ELEMENTEN?

Lijken, hangelskoorden, zwichtlijnen, onderhoektouwen, vangtouw, licht, luitouw, gaffelreep,

WIE?

- molenbouwer
- molenaar

WAT VERMIJDEN? WAAROP LETTEN?

Vermijd!

- moderne manieren om touwen vast te zetten zoals verlijmingen, karabijnhaken, ...

Let op!

- natuurtouwen kunnen er goed uitzien, maar toch versleten zijn. Onder invloed van vocht verweren de touwen en kunnen ze zonder aanwijzing plots breken
- bij het vervangen van natuurtouwen wordt best kunsttouw zoals vlastex met een natuurlijk uitzicht aangewend
- voer touwsplitsen uit volgens de regels van de kunst

MEER INFO:

Wet- en regelgeving:

- beschermd monumenten: verschillende werken zijn vergunningsplichtig (vb. andere kleurkeuze...), vraag advies bij het agentschap Onroerend Erfgoed.

Erfgoedhuis Den Wolsack
Oude Beurs 27 – 2000 Antwerpen
T + 32 3 212 29 50
btw-nr. 0445.321.852
info@monumentenwacht.be
www.monumentenwacht.be

monumentenwacht
Vlaanderen vzw

een initiatief van de Vlaamse provincies

